

Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział Ziemi Elbląskiej
Urząd Gminy w Gronowie Elbląskim
KTP PTTK „Delta”

REGULAMIN

53 OGÓLNOPOLSKIEGO ZŁAZU ŚLADAMI ŻOŁNIERZY
POWSTANIA LISTOPADOWEGO DO FISZEWA

FISZEWO 22.02.2025 r.

Emilia Szczaniecka (1804-1896)

Emilia Szczaniecka urodziła się 20 maja 1804 r. w Brodach, w rodzinie szlacheckiej. Ród Szczanieckich był jednym z bardziej znaczących w Wielkopolsce. Emilia miała dwie siostry - Nimfę i Kordulę oraz dwóch braci - Stanisława i Konstantego. Spokojne i szczęśliwe dzieciństwo nie trwało długo.

W 1810 r. zmarł jej ojciec - Łukasz Szczaniecki. Rok po śmierci męża, matka Weronika, za namową teściowej Anastazji Szczanieckiej, przeprowadziła się wraz z dziećmi do Poznania. Tu Emilia i Nimfa rozpoczęły naukę w znanej pensji żeńskiej pod kierownictwem J.S. Kaulfussa. Tam przeszły wszechstronną edukację obejmującą naukę czterech języków; polskiego, niemieckiego, francuskiego i włoskiego. Uczyły się również przyrody, malarstwa, urządzania mieszkań, muzyki i robót ręcznych. Po zamknięciu szkoły, naukę kontynuowały w pensji państwa Trimaille, a potem w żeńskiej szkole Reida.

W 1818 r. rodzinę Szczanieckich spotyka kolejny cios, umiera matka Emilii, a opiekę nad dziećmi przejmuje babka Anastazja. Początkowo dzieci przebywały w Wąsowie, jednak ostatecznie rodzina podjęła decyzję, że Emilia wraz z siostrą Kordulą wyjadą do Drezna, by kontynuować naukę na francuskiej pensji Laforgue. Był to ważny okres w życiu Emilii i jej pierwszych kontaktów z polską konspiracyjną działalnością narodową. W tym czasie poznała Karola Marcinkowskiego, propagującego patriotyczną organizację studentów „Związek Polski”.

W 1823 r. Emilia ukończyła edukację w Dreźnie. W spadku po rodzicach odziedziczyła Pakosław, Michorzewo i Michorzewko i mając niespełna 20 lat została właścicielką i gospodynią 1500 hektarowego majątku. Szybko wcieliła się w nową rolę zarządzającej. Okazała się osobą kompetentną i odpowiedzialną. Starannie dobierała współpracowników dla których była wymagająca, ale sprawiedliwa. Ponieważ zawsze najwięcej wymagała od siebie, tą postawą zaskarbiła sympatię podwładnych. Była bardzo lubiana i ceniona.

Rok 1830 i wybuch powstania listopadowego mobilizuje ją do organizacji pomocy na rzecz walczących w Królestwie. Kwestując wśród ziemian, bogatych kupców, osobiście przekazuje niebagatelną sumę 1600 talarów, wspomagając powstańców. Stała na czele Kobiecego Komitetu Pomocy Powstańcom. Wraz z Klementyną Grabowską, Heleną Turnową i siostrą Nimfą Łęcką zbierała fundusze, środki opatrunkowe, organizowała lazarety i transport. Chcąc być blisko walczących wyjechała do Warszawy, gdzie pracowała jako sanitariuszka. Tam po raz pierwszy Emilia zetknęła się ze skutkami walki zbrojnej, realiami pola bitwy i jednocześnie z trudno wyobrażalnym ludzkim nieszczęściem. To była twarda szkoła życia, która odcisnęła silne piętno na psychice młodej kobiety. Dzięki niej zdobyła jednak doświadczenie jak kierować lazaretem, jak udzielać pomocy rannym. Umiejętności, te pomogły Emilii Szczanieckiej w prowadzeniu późniejszej działalności społeczno-samarytańskiej. W Warszawie zaprzyjaźniła się z Kludyną Potocką i wraz z nią działała w Towarzystwie Dobroczynności Patriotycznej Kobiet. W grudniu 1831 roku spotkała Adama Mickiewicza, którego niezwykle ceniła za jego twórczość, jednocześnie z rezerwą podchodziła do jego życia prywatnego.

Za udział w powstaniu listopadowym wielu ziemian było dotkliwie prześladowanych karami więzienia oraz często konfiskatą majątków. Restrykcje władz pruskich dotknęły również Emilię, która za swą powstańczą aktywność została skazana na konfiskatę majątku i sześciomiesięczną karę więzienia. Do momentu ogłoszenia wyroku mieszkała u swej siostry Nimfy w Chraplewie. Popularność i powszechny szacunek jakim się cieszyła Emilia wpłynęły łagodząco na decyzję sądu i 9 lutego 1833 r. została ułaskawiona. Po powrocie do Pakosławia kontynuowała działalność społeczną i samarytańską uruchamiając szkołę dla dzieci i szpital. Nie zaprzestała angażować się w działalność konspiracyjną na terenie Wielkopolski. Nadal utrzymywała kontakty z emigracją niepodległościową. Była jedną z głównych organizatorek kolportażu prasy emigracyjnej i jej przerzutu za granicę, stając się krajową łączniczką emigracji niepodległościowej z polskim ziemiaństwem. W roku 1835, w uznaniu zasług, przyznano jej złoty medal "Dobroczynca Ludzkości".

Lata 1835-36 to lata śmierci jej babki Anastazji, brata Stanisława i serdecznej przyjaciółki, Kludyny Potockiej. W roku 1838 roku umiera jej siostra Nimfa. Emilia przejmuje opiekę nad osieroconymi dziećmi i wyjeżdża z nimi do Berlina, gdzie nadzoruje ich edukację.

W latach 1839-1844 Emilia podróżowała po świecie, była m.in. w Londynie, Paryżu i Włoszech. Po powrocie, prowadzi bogate życie towarzyskie i zawiera znajomości z tak ważnymi wówczas postaciami, jak Karol Libelt czy Ludwik Mierosławski. W dalszym ciągu zaangażowana jest w działalność patriotyczną. W czasie Wiosny Ludów, pracowała głównie w lazaretach - opiekowała się rannymi, odpowiadała za finanse i zaopatrzenie placówki.

Okres powstania styczniowego to kolejny czas wzmożonej aktywności Emilii Szczanieckiej i kontynuacja jej działalności na rzecz organizowania pomocy rannym, opieki nad podległymi jej szpitalami oraz udzielania wsparcia więźniom, sierotom i wdowom.

Działalność Emilii Szczanieckiej, nie ograniczała się jedynie do zrywów narodowych. W 1861 utworzyła fundusz zapomóg dla dworskiej czeladzi i komorników w swoim majątku. Kilka lat później zorganizowała Kółko Pań Wielkopolskich, które wspomagało weteranów powstań narodowych i finansowało kształcenie młodych emigrantów. Ponadto wspierała działalność Towarzystwa Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego, a w 1870 r. przekazała mu swoje udziały w wysokości 1000 talarów. W latach 1877-1886 powołała ochronki dla wiejskich dzieci w Pakosławiu, Michorzewie i Michorzewku. Uczestniczyła także w tworzeniu Banku Ziemińskiego, który założony w 1886 r. w Poznaniu, miał na celu ochronę polskiej ziemi przed wyprzedażą w niemieckie ręce. W tym czasie Emilia straciła kolejne bliskie osoby. W 1870 r. umiera siostra Kordula, a w 1873 r. - brat Konstanty.

Emilia Szczaniecka do ostatnich chwil swego długiego życia pozostawała czynna. Dzięki zaangażowaniu w sprawy narodowe, patriotyzm i determinację w działalności samarytańskiej, zdobyła ogromny szacunek współczesnych. Dla wyznawanych idei poświęciła całe życie, nie wyłączając swojego życia prywatnego czy zdrowia. Zmarła 11 maja 1896 r. w Pakosławiu. Nie doczekała upragnionej niepodległości ukochanej Ojczyzny. Pomimo, iż należy do najwybitniejszych postaci historii Wielkopolski, w kraju pozostaje postacią wciąż mało znaną. Pamięta się o niej lokalnie w Pakosławiu, Chraplewie, Lwówku, Brodach czy Michorzewie, czyli na terenach na których działała, a jej zasługi mają zasięg ogólnopolski i charakter ponadczasowy.

CELE ZŁAZU:

- > popularyzacja walorów turystyczno-krajoznawczych Żuław Elbląskich
- > propagowanie czynnego wypoczynku i turystyki kwalifikowanej
- > oddanie czci poległym żołnierzom Powstania Listopadowego
- > realizacja programu edukacji krajoznawczej i przyrodniczej adresowanej do dzieci szkół podstawowych, i ponadpodstawowych, oraz Szkolnych Kół PTTK
- > zachęta do rodzinnego uprawiania turystyki.

ORGANIZATORZY:

Organizatorem Złazu jest Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu a konkretnie działający w jego strukturach członek Klubu Turystów Piesznych PTTK „Delta”

WSPÓŁORGANIZATORZY:

- > Urząd Gminy Gronowo Elbląskie
- > Zespół Szkół w Gronowie Elbląskim
- > Pułk Wsparcia Dowodzenia DWDP-W w Elblągu
- > Ochotnicza Straż Pożarna w Fiszewie i w Gronowie Elbląskim
- > Świetlica wiejska w Fiszewie

KOMITET ORGANIZACYJNY:

- > Komandor Złazu – Sławomir Kałabun
- > Zastępca Komandora – Leszek Marcinkowski
- > Członkowie: Danuta Hoppa, Jolanta Kałabun, Krzysztof Żynda, Danuta Żynda, Jerzy Pędzisz, Wanda Golias, Jan Kopacz, Urszula Tokarska,

TERMIN I MIEJSCE ZŁAZU:

Złaz odbędzie się **22 lutego 2025** (sobota) na trasach jednodniowych pieszych przebiegających po terenie Żuław Elbląskich. Rozpoczęcie uroczystości przy pomniku Powstańców Listopadowych w Fiszewie ok. godz. 12.00.

Przewidywane zakończenie Złazu ok. godz. 15.00

INFORMACJE OGÓLNE

1. W Złazie uczestniczyć mogą:

- > turyści indywidualni oraz min. 8-osobowe drużyny zgłoszone przez wszelkie organizacje.
- > młodzież szkolna która może brać udział w Złazie wyłącznie pod opieką dorosłego, upoważnionego przez dyrekcję szkoły opiekuna lub nauczyciela.

2. W razie rezygnacji z udziału w Złazie po upływie terminu składania zgłoszeń lub w przypadku samowolnej zmiany trasy, wpisowe nie będzie zwracane, a uczestnik traci prawo do świadczeń.

3. Uczestnicy ubezpieczają się we własnym zakresie i ponoszą koszty wszelkich dojazdów na punkt startowy.

4. Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość przesunięcia całych grup na trasy zastępcze.

5. O wszelkich zmianach wynikłych w trakcie organizacji Złazu kierownicy drużyn-grup zostaną powiadomieni telefonicznie lub poprzez e-mail.

6. Kierownik drużyny liczącej minimum 10 osób otrzymuje świadczenia bezpłatnie.

7. Opłata na rzecz samorealizacji imprezy i działalność statutową wynosi:

- > trasy piesze - członkowie PTTK 13,00 zł od osoby, pozostali uczestnicy 15,00 zł od osoby.
- > trasa dowolna - członkowie PTTK 10,00 zł, pozostali uczestnicy 12,00 zł od osoby.

8. Zgłoszenia wraz z opłatą na działalność statutową organizatora należy wpłacać w terminie do 14.02.2025 r. w Oddziale PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu przy ul. Krótkiej 5, tel./fax.: (55) 641-12-96 lub na konto Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu:
BANK PEKAO S.A. II O/Elbląg 36 1240 2265 1111 0010 3570 7650
z dopiskiem „Złaz Fiszewo 2025”.
9. Zgłoszenia przyjmowane będą wyłącznie na druku zgłoszenia załączonym do regulaminu, w przypadku grup szkolnych wymagany jest stempel szkoły i podpis dyrektora oraz podanie klasy obok numeru szkoły.
10. Opiekun drużyny ma obowiązek podać dane kontaktowe.
11. Ze względu na usprawnienie organizacji imprezy prosimy o zamieszczenie na przekazach i kopertach z korespondencją rajdową dopisku: „Złaz Fiszewo 2025”.
12. W przypadku wpłaty na konto Oddziału prosimy o dołączenie do zgłoszenia kserokopii dowodu wpłaty. Oryginał należy zabrać na start trasy i przedstawić kierownikowi celem wyjaśnienia powstałych (ewentualnych) wątpliwości.
13. O przyjęciu drużyn decyduje data zgłoszenia (dostarczenia karty zgłoszenia i dokonania wpłaty lub przelewu na konto oddziału PTTK).
14. Ilość osób uczestniczących w Złazie i na poszczególnych trasach jest ograniczona.
15. W przypadku rezygnacji z udziału w Złazie, wpisowe nie podlega zwrotowi.
16. Uczestnicy zobowiązani są do przestrzegania poleceń kierownictwa Złazu, przepisów p.poż. i Karty Turysty.
17. Organizatorzy mają prawo nie przyjąć na Złaz osób indywidualnych lub drużyn, jeżeli nie będzie mógł zapewnić bezpieczeństwa uczestnikom Złazu.
18. Organizatorzy nie zapewniają dojazdu na punkt startowy tras dowolnych.

ŚWIADCZENIA:

W ramach wpisowego uczestnicy otrzymują:

1. Pamiątkowy znaczek Złazu,
2. Dyplom dla drużyny lub rodziny biorącej udział w Złazie,
3. Potwierdzenie punktów na odznakę „Siedmiomilowe Buty” , OTP, „Miłośnik Ziemi Elbląskiej” „Turysta Przyrodnik”
4. Gorący posiłek na zakończenie Złazu,
5. Dla zwycięzców nagrody w konkursach,

KONKURSY:

W trakcie Złazu odbędą się konkursy:

- Krajoznawczo-historyczny
- Recytatorsko - wokalny (piosenka lub wiersz o tematyce patriotycznej)
- Rysunkowy (dla klas szkół podstawowych 1-3)

POSTANOWIENIA KOŃCOWE:

1. Złaz odbędzie się bez względu na pogodę,
2. Organizatorzy nie ponoszą odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez uczestników Złazu osobom trzecim,
3. Na zakończeniu Złazu będzie czynny punkt sprzedaży materiałów krajoznawczych i książeczek odznak turystycznych.
4. Będzie również czynny kiermasz miejscowych wypieków cukierniczych z możliwością zakupu ciasta, ciasteczek i innych słodkości oraz kawy i herbaty.
5. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do organizatorów Złazu.

TRASY ZŁAZU:

1. Stare Pole – Kławki – Szaleniec – Fiszewo 10 km
Start: Stare Pole, dnia 22.02.2025 r. o godz. 08:30.
Wyjazd autokarem z Elbląga o godz. 8:00 - ul. Krótka 5
 2. Jegłownik – Nowy Dwór Elbląski – Ząbrowo – Fiszewo 10 km
Start: Jegłownik, dnia 22.02.2025 r. o godz. 08:30.
Wyjazd autokarem z Elbląga o godz. 8:00 - ul. Krótka 5
 3. Mojkowo – wałem wzdłuż Fiszewki – Oleśno – Dworki – Fiszewo 8 km
Start: Mojkowo, dnia 22.02.2025 r. o godz. 9:00.
Wyjazd autokarem z Elbląga o godz. 8:30 - ul. Krótka 5
- Proponujemy również trasy dowolne pokonywane przez uczestników indywidualnie.

RAMOWY PROGRAM ZAKOŃCZENIA ZŁAZU:

CZĘŚĆ UROCZYSTOŚCI PRZED POMNIKIEM W FISZEWIE

- 12:00 - rozpoczęcie uroczystości przed pomnikiem w Fiszewie
- wystawienie posterunku honorowego
 - sygnał „Słuchajcie wszyscy”
 - przywitanie uczestników
 - modlitwa kapelana
 - składanie wiązanek i wieńców pod pomnikiem
 - Hejnał Wojska Polskiego - trąbka
- 12:30 - wyjazd do Zespołu Szkół w Gronowie Elbląskim

CZĘŚĆ ZŁAZU W GRONOWIE ELBLĄSKIM

- 12:40 - wydawanie posiłku rajdowego na szkolnej stołówce
- rozpoczęcie uroczystości
 - powitanie uczestników
 - wystąpienia przedstawicieli władz i gości Złazu
 - gawęda
 - występy zespołów, konkursy
 - wręczenie dyplomów, podziękowań i nagród
 - zakończenie Złazu (około godziny 15:00)

Organizatorzy imprezy życzą uczestnikom słońca i przyjemnej wędrowki.